

Ἀγαθοποιΐα.

Ἡ Ἀγαθοποιΐα εἶναι μία τῶν ἐρασμίων ἐκείνων ἀρετῶν, ὧν καὶ μόνον τὸ ὄνομα ἡδύνην τὴν ἀκοήν, καὶ ἐγείρει εἰς τὴν ψυχὴν θεῖαν τινὰ ἀγαλλίασιν. Αὕτη βοηθεῖ τοὺς δυστυχεῖς, παρηγορεῖ τοὺς τεθλιμμένους, ἀνγκυφίζει τοὺς ἀδυνάτους, καὶ συντηρεῖ τὴν ἱερὰν ταύτην ἔνωσιν, ἣν ὁ φιλάγαθος Ποιητὴς τοῦ παντός ἠθέλησε νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Αὕτη καὶ μόνη, νὰ εἴπω οὕτως, ἡδύνατο νὰ καταστήσῃ εὐτυχὲς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐὰν πάντες ἠκολούθουν αὐτὴν σταθερῶς. Ὁ Ξενοφῶν ἔλεγεν, ὅτι αἱ ἀγαθοποιΐαι εἶναι τόσα τρόπαια, ἐγχειρόμενα ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν ἕκαστος ἄνθρωπος ἔπραττε τὸ ἀγαθὸν κατὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, δὲν ἤθελεν ὑπάρχει οὐδεὶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δυστυχής.

Ἡ ἀγαθοποιΐα εἶναι κλίσις φυσικὴ εἰς τὸ πράττειν τὸ ἀγαθόν, καὶ πηγάζει ἐκ τῆς φιλάνθρωπίας, ἥτις διεγείρει ἡμᾶς εἰς τὸ συνεργεῖν κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ πλησίον. Ἡ ἀπειρος σοφία τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀνισότητος τῶν γήινων ἀγαθῶν ἀνωμαλίαν, καὶ νὰ καταστήσῃ δικαίαν ἰσορροπίαν εἰς τὰ ἀνθρώπινα, ἐνέπνευσεν εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον τὴν φυσικὴν ταύτην αἰσθητικότητα πρὸς τὰς δυστυχίας τῶν ἄλλων. Οὕτω πάντες οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουσι καὶ λογικῶς νὰ στοχάζονται τὴν ἀγαθοποιΐαν ὡς καθήκον ἀληθινόν, ὡς ὑποχρέωσιν ἄφευκτον, ὅταν ᾔναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτελῶσιν αὐτήν.

Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὴν εὐνοίαν μὲ τὴν ἀγαθοποιΐαν· διότι διαφέρουσιν, ὅσον ἡ θεωρία καὶ ἡ πράξις. Ἡ εὐνοία εἶναι ἀπλῶς ἀγαθὴ διάθεσις καὶ θέλησις· ἡ δὲ ἀγαθοποιΐα, θέλησις πρακτικὴ τοῦ ἀγαθοῦ. Ὅς τις θέλει τὸ καλὸν τοῦ ἄλλου, λέγεται εὖνους· ἀγαθοποιὸς ὅμως δὲν εἶναι, εἰ μὴ ὁ πράττων τὸ ἀγαθόν. Πάντες οἱ δυνατοὶ τῆς γῆς στοχάζονται δόξαν ἑαυτῶν νὰ δεικνύωσιν εὐνοίαν πρὸς τοὺς κατωτέρους, ὀλίγοι ὅμως διακρίνονται μεταξὺ αὐτῶν ἀγαθοποιοί. Καὶ ὁ πολλὰ ὀλίγον ἐλευθέριος, καὶ αὐτὸς ὁ πλέον φιλάργυρος δύναται νὰ φαίνεται εὖνους· διότι δὲν εἶναι εἰς αὐτὸν οὐδόλως δαπανηρόν· διὰ νὰ λέγηται ὅμως καὶ νὰ ᾔναι τις ἀγαθοποιὸς, ἀνάγκη νὰ πράττῃ εἰς τοὺς ἄλλους τὸ ἀγαθόν, καὶ ὅσον δύναται νὰ βοηθῇ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας. Εἰς ἄνθρωπον αἰσθητικὸν δὲν εἶναι βεβαίως ἡδονικώτερον πρᾶγμα παρὰ τὸ νὰ βλέπῃ ἀνθρώπους εὐεργετούμενους ὑπ' αὐτοῦ. Δὲν εἶναι ὄνομα γλυκύτερον παρὰ τὸ νὰ ἀκούῃ νὰ ὁμολογῶσιν αὐτὸν εὐεργέτην. Πράττοντες ὅμως τὴν ἀγαθοποιΐαν, πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν ἂν αἱ περιστάσεις συμφωνῶσι μὲ τὴν θέλησιν ἡμῶν, καὶ νὰ παρατηρῶμεν ποίους εὐεργετοῦμεν. Δὲν εἶναι βεβαίως δίκαιον, οὐδὲ συμφέρον εἰς τὸ κοινόν, νὰ ἀγαθοποιῶνται οἱ ὀκνηροί, οἱ ἄσωτοι, καὶ συντόμως, οἱ ἐξ ἀμελείας ἢ ἠθικῶν ἐλαττωμάτων δυστυχοῦντες· διότι τότε εἶναι ὡς νὰ